

ASI AKIRJA 20/2019

Tekijä: Pohjoismaiden neuvosto

Tarkastuskomitean kertomus vuoden 2019 toiminnasta

Pohjoismaiden neuvoston tarkastuskomitealla on Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen mukaan seuraavat tehtävät:

Tarkastuskomitea harjoittaa yhteispohjoismaisin varoin rahoitettavan toiminnan parlamentaarista valvontaa sekä muuta yleiskokouksen päättämää valvontaa (§ 6).

Tarkastuskomitea voi antaa puheenjohtajistolle lausuntoja Helsingin sopimuksen, muiden pohjoismaista yhteistyötä koskevien sopimusten, neuvoston työjärjestyksen ja muiden sisäisten määräysten tulkinnasta (§ 46).

Tarkastuskomitean kokoonpano lokakuussa 2019:

Ruth Marie Grung, puheenjohtaja, Norja
Maria Stockhaus, varapuheenjohtaja, Ruotsi
Guðmundur Ingi Kristinsson, Islanti
Linda Ylivainio, Ruotsi
Paula Bieler, Ruotsi
Veronika Honkasalo, Suomi
Thomas Jensen, Tanska

Tarkastuskomitea on vuonna 2019 pitänyt neljä kokousta ja tehnyt seuraavat opintomatkat: 24. tammikuuta Reykjavik, 9. huhtikuuta Kööpenhamina, 2. syyskuuta Helsinki ja 28. lokakuuta Tukholma.

Toisin kuin valiokunnissa, tarkastuskomitean jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet.

Laitosvierailut

Tarkastuskomitea tekee säännöllisiä tarkastuskäyntejä niihin pohjoismaisiin laitoksiin, jotka saavat Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoitusta. Vierailujen tarkoitus on selvittää laitoksen tuottamaa pohjoismaista hyötyä. Vierailujen jälkeen laaditaan raportti, joka lähetetään laitokselle, Pohjoismaiden ministerineuvostolle, Pohjoismaiden neuvoston alakohtaiselle valiokunnalle sekä Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajistolle.

Tarkastuskomitean vierailut vuonna 2019:

Norden-yhdistysten liitto (FNF)

Vierailun päivämäärä oli 10. huhtikuuta 2019. Erityisaiheena oli yleinen toiminta.

Pohjoismaiden neuvosto

Vierailun päivämäärä oli 10. huhtikuuta 2019. Erityisaiheita olivat budjettiprosessi, uusi taloushallintojärjestelmä ja yleinen toiminta.

Pohjoismainen työympäristöalan jatkokoulutusinstituutti (NIVA)

Vierailun päivämäärä oli 3. syyskuuta 2019. Erityisaiheena oli yleinen toiminta.

Pohjoismainen kulttuuripiste (NKK)

Vierailun päivämäärä oli 4. syyskuuta 2019. Erityisaiheena oli yleinen toiminta.

Tarkastustehtävät 2019

Tarkastuskomitea on pyytänyt joka vuosi organisaation eri elimiltä ehdotuksia tarkastustehtäviksi. Vuonna 2019 tarkastuskomitea päätti tutkia tarkemmin NordForskia. Tämä ajateltiin toteuttaa laitosvierailujen yhteydessä, jotka oli tarkoitus tehdä Oslossa sijaitsevaan kolmeen laitokseen: Pohjoismainen energiantutkimus (NEF), Nordic Innovation ja NordForsk. Vierailu jouduttiin tuolloin peruuttamaan. NordForskin edustajat tapasivat kuitenkin tarkastuskomitean istunnon yhteydessä, jolloin he esittelivät vasta toteutetun portfolioanalyysin tulokset.

Muut tehtävät

Laitosten vuosikertomukset

Tarkastuskomitea on aikaisempien vuosien tapaan käynyt läpi Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisuudessa toimivien pohjoismaisten laitosten vuosikertomukset. Laitoksia on kaikkiaan 12. Yleisvaikutelma on se, että laitokset toimivat yleisesti ottaen hyvin ja pääsevät Pohjoismaiden ministerineuvoston niille tulossopimuksissa asettamiin tavoitteisiin.

Vuosittaiset ohjauskirjeet

Tavan mukaan Pohjoismaiden ministerineuvosto laatii ohjauskirjeet kaikille laitoksilleen. Ohjauskirjeiden tarkoituksena on antaa parempi yleiskuva eri laitosten toiminnasta, edistää avoimuutta ja parantaa parlamentaarisen valvonnan edellytyksiä. Tarkastuskomitea on saanut nähtäväkseen kaikki ohjauskirjeet.

Tanskan valtioneuvoston tarkastajien raportit

Tarkastuskomitea on syyskuussa Helsingissä pidetyssä kokouksessaan käynyt läpi Tanskan valtioneuvoston tarkastajien kertomukset Pohjoismaiden ministerineuvoston, Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston tilikaudesta. Tarkastuskomitean tehtävänä on valmistella tilinpäätösten käsittely Pohjoismaiden neuvoston istuntoon.

Tarkastuskomitea pani kuitenkin merkille seuraavat tilintarkastuksessa esiin tulleet asiat, minkä vuoksi se on pyytänyt Pohjoismaiden neuvostoa päättämään Tukholman istunnossa:

- että se kehottaa Pohjoismaiden ministerineuvostoa, Pohjoismaiden neuvostoa, Pohjoismaista kulttuurirahastoa ja Islannin Pohjolan taloa ottamaan huomioon valtioneuvoston tarkastajien huomautukset.

- että se kehottaa Pohjoismaiden ministerineuvostoa, Pohjoismaiden neuvostoa ja Pohjoismaista kulttuurirahastoa:
 - korjaamaan Pohjoismaiden ministerineuvoston taloushallintojärjestelmän käyttöoikeuksien hallinnassa ja valvonnassa sekä toimintojen erotelussa todetut puutteet ja tarkastamaan kaikki maksatukset alkaen 1.1.2018 aina uuden taloushallintojärjestelmän käyttöönottoon asti. Lisäksi tulee tehdä pistokokeita 5 viime vuoden ajalta, jotta voidaan varmistaa, ettei luvattomia maksatuksia ole tehty.
 - parantamaan taloushallintojärjestelmän järjestelmätukea ja esittämään tilinpäätös jatkossa siten, että varmistetaan koko tilinpäätösmateriaalin saatavilla olo tilintarkastuksen alkaessa ja että tarkastettavan aineiston laadunvarmistus on tehty ennen tarkastukseen luovuttamista.

Pohjoismaiden ministerineuvostoa pyydetään päättämään, että:

- koko hankesalkku käydään läpi, jotta voidaan varmistaa, että se kirjataan oikein uuteen taloushallintojärjestelmään. Hankevelka tulee ilmoittaa sekä lyhytaikaisena että pitkäaikaisena velkana, jotta se voidaan eritellä tarkemmin vuositasolla.
- huolehditaan siitä, että Islannin Pohjolan talo ottaa huomioon valtiontilintarkastajien huomautuksen toimintojen erottelun puutteellisuudesta johtuvista sisäisen valvonnan heikkouksista.

Valtiontilintarkastajat ovat tarkastaneet kaikkien kolmen pohjoismaisen laitoksen tilinpäätökset ja vuosikertomukset. Tilinpäätösten todetaan antavan oikean kuvan vastaavista ja vastattavista sekä taloudellisesta tilanteesta eikä vuoden 2018 tilinpäätöksiin ole merkittäviä huomautuksia. Lisäksi todetaan, että tilinpäätökseen sisältyvien varojen käyttö on lakien ja muiden määräysten sekä solmittujen sopimusten ja hyväksytyjen käytäntöjen mukaista.